ADRODDIAD CYNNYDD
Y GRANT CYFLAWNI PLANT A THEULUOEDD

MANYLION Y PROSIECT:

Enw'r sefydliad arweiniol: Mudiad Meithrin (MM)

Manylion cyswllt y sefydliad arweiniol: Dr Gwenllian Lansdown Davies, Prif Weithredwr, Mudiad Meithrin, Y Ganolfan Integredig, Boulevard de Saint Brieuc, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 1PD

Enwau'r partneriaid:
Clybiau Plant Cymru Kids' Clubs (CPCKC)
Cymdeithas Broffesiynol Gofal Plant a'r Blynyddoedd Cynnar Cymru (PACEY Cymru)
Cymdeithas Darparwyr Cyn-ysgol Cymru (Wales PPA)
Mudiad Meithrin
Cymdeithas Genedlaethol Meithrinfeydd Dydd (NDNA Cymru)

Teitl y prosiect: Cwlwm **C**hildcare in **W**ales **L**earning and **W**orking **M**utually

Hyd y prosiect: Pedair blynedd: 1.10.2014 – 31.3.2018

Swm y grant: £4,324,396 hyd nes 30.9.17
Swm ychwanegol o £722,205 ar gyfer cyfnod yr estyniad o 1.10.17 i 31.3.18

Y cyfnod yr adroddir yn ei gylch: 01.4.2017 – 31.3.2018

Swm y grant: £1,444,410 am 12 mis

• Cefndir

Mae **Cwlwm** yn tynnu ynghyd y pum prif sefydliad gofal plant yng Nghymru i ddarparu gwasanaeth dwyieithog integredig sy'n sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i blant a theuluoedd ar draws Cymru yn unol â dull 'system-gyfan' Llywodraeth Cymru.

Mae **Cwlwm** – prosiect a arweinir gan Mudiad Meithrin mewn partneriaeth â Clybiau Plant Cymru, NDNA Cymru, PACEY Cymru a Wales PPA – yn tynnu ynghyd gallu, ar sail cyfoeth o brofiad, i fynd i'r afael â materion yn y sector Gofal Plant a Chwarae. Mae'r materion hyn yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, cynaliadwyedd, datblygu'r gweithlu a bylchau yn y ddarpariaeth gofal plant, yn enwedig yng nghyswllt gofal plant/chwarae trwy gyfrwng y Gymraeg a darpariaeth mewn ardaloedd gwledig. Trwy gydweithio mae'r prosiect yn llwyddo i ganfod atebion arloesol i gyfleoedd chwarae a gofal plant hyblyg a gofal cofleidiol, er mwyn diwallu anghenion rhieni a theuluoedd ym mhob rhan o Gymru.

Mae **Cwlwm** yn cynnig dull amlasiantaeth integredig a dwyieithog o ddatblygu, cefnogi, cynghori a hyfforddi. Mae'r dull cydlynus a strategol hwn o weithredu yn sicrhau y ceir cysondeb o ran ansawdd ac arbedion effeithlonrwydd o ran darparu cymorth ac arweiniad ac mae'n cyflwyno atebion arloesol i ddiwallu anghenion lleol.

Mae Cwlwm:

- yn gweithio ar **lefel Cymru gyfan** i gynnig cymorth (gan gynnwys cymorth busnes), arweiniad a chyngor i leoliadau gofal plant a chwarae, gyda'r nod o gynnal darpariaeth.
- yn archwilio anghenion **datblygu** y **gweithlu** gofal plant a chwarae ac yn gweithio ar y cyd i ddarparu cyfleoedd i ddiwallu anghenion y gweithlu hwnnw o ran hyfforddiant.
- yn **adnabod bylchau** yn y ddarpariaeth gofal plant a chwarae ar draws Cymru ac yn dod i hyd i atebion i'r bylchau hynny, gan gynnwys atebion arloesol yng nghyswllt y ddarpariaeth mewn **ardaloedd gwledig**, **tlodi** a'r **Gymraeg**.
- yn cydweithio i ddod o hyd i'r atebion gorau posibl ar gyfer **gofal plant hyblyg** mewn ardal benodol.
- yn adolygu heriau ac yn dod i hyd i **atebion** i'r heriau hynny drwy gydweithio.
- yn **cynrychioli'r** sector gofal plant ar bwyllgorau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol sy'n ymwneud â gofal plant a chwarae.
- yn sicrhau **ansawdd cyson ac arbedion effeithlonrwydd** yng nghyswllt cymorth, arweiniad ac atebion i heriau trwy gyfarfodydd partneriaeth rheolaidd.
- yn cydweithio i **chwilio am gyllid** i wella'r cymorth a'r adnoddau sydd ar gael i'r sector gofal plant a chwarae.
- yn **cydweithio** ag awdurdodau lleol a gwasanaethau gwybodaeth i deuluoedd i sicrhau bod teuluoedd yng Nghymru yn elwa o'r ffaith bod modd iddynt gael gofal plant a chyfleoedd chwarae sy'n fforddiadwy, yn gynaliadwy ac o ansawdd da.

• Amcanion, Canlyniadau, Cyflawniadau

Amcan 1: Mae teuluoedd yng Nghymru yn elwa o'r ffaith bod modd iddynt gael gofal plant a chyfleoedd chwarae sy'n fforddiadwy, yn gynaliadwy ac o ansawdd da

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18	
Darparu cymorth ac arweiniad i ddarparwyr gofal plant/chwarae	Bod modd i rieni/gofalwyr weithio neu gael hyfforddiant; bod plant yn cael gofal mewn amgylchedd diogel a hapus	Mae partneriaid Cwlwm wedi cydweithio i gynnig llawer iawn o gymorth, arweiniad a chyngor – trwy gyfrwng tîm ymroddedig o staff – i dros 2,682 o ddarparwyr gofal plant a chwarae trwy Gymru. Mae'r cymorth a'r arweiniad a ddarparwyd wedi galluogi llawer o ddarparwyr i oresgyn problemau megis cynaliadwyedd, marchnata, recriwtio, gofynion rheoleiddio, ymrwymiadau ariannol a chydymffurfio, materion iechyd a diogelwch ac ati.	Cylchoedd Meithrin (gan gynnwys gofal dydd llawn a gofal dydd sesiynol)	472
			Gofal cofleidiol	259
			Cylchoedd Ti a Fi	303
			Cylchoedd chwarae	440
			Grwpiau rhieni/gofalwyr a phlant bach	192
			Meithrinfeydd dydd (gan gynnwys gofal dydd llawn)	561
			Clwb brecwast	283
			Clybiau ar ôl ysgol	858
			Y tu allan i oriau ysgol	28
			Clybiau gwyliau	469
			Clybiau penwythnos	10
			Gwarchodwyr plant	2074
			Nanis	131
			Nifer y darparwyr uchod sy'n darparu gwasanaethau Dechrau'n Deg	461
			Cyfanswm nifer y darparwyr a gafodd gymorth ac arweiniad	**2682**
Darparu rhaglen cymorth busnes i ddarparwyr gofal plant a chwarae	Bod darparwyr gofal plant a chwarae yn dod yn fwy cynaliadwy	Mae partneriaid Cwlwm yn adolygu ac yn trafod y cynllun gweithredu yn ystod cyfarfodydd Cwlwm i sicrhau bod darparwyr gofal plant a chwarae yn parhau i gael cymorth ac arweiniad penodol. Yn dilyn cyfarfod Cwlwm â Llywodraeth Cymru ar 14.2.18, bwriedir blaengynllunio gwaith pellach gyda Busnes Cymru yn 2018-19 ar ôl cynnal digwyddiadau Cymorth Busnes. Darparwyd cymorth busnes e.e. dros y ffôn/drwy ebost, ymweliadau wyneb yn wyneb a chymorthfeydd,	Mae partneriaid Cwlwm wedi arwain neu gefnogi ystod eang o ddigwyddiadau hyfforddiant/rhwydweithio ym maes cymorth busnes sy'n cynnwys: amryw o weithdai Hunanasesu Gwasanaeth Rhan 2; digwyddiadau llywodraethu; cymorthfeydd; gweithdy cynhwysiant digidol a datblygu adnoddau ar gyfer rheoli heintiau ac alergeddau bwyd; gweithdy 'Ready Steady Go'; sesiynau 'Fit for Offer'; polisi, digwyddiadau gofal plant 30 awr; hyrwyddo hyfforddiant, ansawdd a safonau Lefel 3 a 5 i warchodwyr plant; rheolaeth ac arweinyddiaeth; cyfarfodydd hyfforddi a datblygu; dysgu proffesiynol i ymarferwyr Cymraeg/cyfrwng Cymraeg ac ati.	

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
		digwyddiadau rhwydweithio, straeon newyddion ar-lein, llythyron newyddion a chyfryngau cymdeithasol. Mae enghreifftiau'n cynnwys materion ynghylch cynaliadwyedd, cyngor o ran cyflogaeth/AD, materion ynghylch Arolygiaeth Gofal Cymru, newidiadau deddfwriaethol, cyfleoedd o ran cyllid/grantiau, Hunanasesu Gwasanaeth Rhan 2, arweinyddiaeth a rheolaeth, hysbysebu, materion ynghylch ansawdd, materion staffio, hyfforddiant Hwb i'r Cyfnod Sylfaen a threialu'r Cynnig Gofal Plant. Mae NDNA Cymru a Clybiau Plant Cymru, ar ran Cwlwm, hefyd wedi cwrdd â Llywodraeth Cymru a Busnes Cymru i drafod digwyddiadau Cymorth Busnes a gynhelir ym mis Tachwedd. Diben y digwyddiadau yw mapio'r ystod gyfredol o weithgarwch o ran cymorth busnes a ddarperir gan sefydliadau ac asiantaethau partner, adnabod bylchau yn y gefnogaeth a meysydd posibl lle ceir dyblygu gwaith, ac archwilio dulliau eraill o gydweithio i gynorthwyo darparwyr gofal plant yn y dyfodol. Ar ôl mynychu'r Digwyddiad Cenedlaethol i Aelodau yn Wrecsam, cynhaliodd Busnes Cymru weithdy tendro yn Wrecsam i aelodau'r NDNA i rannu gwybodaeth am brosesau tendro i'w helpu â'r broses o gyflwyno tendr i Awdurdod Lleol Wrecsam ar gyfer darpariaeth y Cyfnod Sylfaen. Darparwyd cymorth ac ymateb i ystod eang o ymholiadau i ofalwyr plant a nanis cyn-cofrestru a chofrestredig. Darparwyd 67% o'r cymorth i ofalwyr plant a nanis cyn-cofrestru, a darparwyd 33% o'r cymorth i ofalwyr plant cofrestredig. O'r ymholiadau gan bobl gofrestredig, roedd 95% yn ymwneud â materion penodol o ran gofal plant/rheoleiddio a oedd yn golygu bod angen arweiniad a chymorth manwl yn hytrach na chyngor busnes cyffredinol ynghylch cynllunio ariannol a marchnata. O'r ymholiadau gan bobl cyn-cofrestru, roedd 99.5% yn	Bu partneriaid Cwlwm yn paratoi taflen o'r enw 'Nwy Radon: gwybodaeth i leoliadau gofal plant', a gyhoeddwyd ar wefan Cwlwm. Cyrhaeddwyd 210% o'r targed ar gyfer cysylltiadau neu ymweliadau cymorth busnes. Cyrhaeddwyd 189% o'r targed ar gyfer sesiynau mentora cymorth busnes. Cyrhaeddwyd 456% o'r targed ar gyfer mynychu digwyddiadau hyfforddiant neu rwydweithio ym maes cymorth busnes.

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
		ymwneud ag arweiniad a chymorth penodol ym maes gofal plant/rheoleiddio. Darparwyd cymorth ynghylch y canlynol hefyd: materion cyflogaeth, marchnata, arweinyddiaeth a rheolaeth, cyllid, staffio/cyfweliadau/sefydlu staff, addysg/Estyn, cynaliadwyedd, Arolygiaeth Gofal Cymru, data P1, safonau ansawdd, tendrau, y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd, y Gymraeg ac iechyd a diogelwch. Roedd y math o gymorth a ddarparwyd yn cynnwys sgiliau pwyllgora amrywiol gan ddefnyddio rhaglen Ready, Steady Go, asesiadau iechyd busnes gan ddefnyddio rhaglen Ready, Steady Go, cymorth â cheisiadau am gyllid, recriwtio, adnoddau Cymraeg a bodloni gofynion Arolygiaeth Gofal Cymru, cymorth i fonitro grantiau, trafod prosiect EDI, hyfforddiant, anghenion o ran cymwysterau, sefydlu staff, cyllid, staffio, cyfweliadau, rheolaeth ac arweinyddiaeth, cynaliadwyedd, Sefydliadau Corfforedig Elusennol, safonau ansawdd ac Estyn.	
Chwilio am gyfleoedd i wneud ceisiadau ar y cyd am gyllid	Bod darparwyr gofal plant a chwarae, a phlant a theuluoedd, yn elwa o gymorth gwell gan Cwlwm	Mae partneriaid Cwlwm wedi ymrwymo i chwilio am gyfleoedd i wneud ceisiadau ar y cyd am gyllid, lle bo hynny'n bosibl, ac i barhau i ddenu cyllid ychwanegol pan fo hynny'n bosibl er mwyn rhoi cymorth pellach i'r sector gofal plant a chwarae. Mae partneriaid Cwlwm yn mynd ati'n gyson i rannu gwybodaeth am gyfleoedd posibl i gael cyllid yn ystod cyfarfodydd rheolaidd.	Dyma restr o'r ceisiadau ar y cyd am gyllid sydd wedi'u trafod neu'u cyflwyno yn ystod cyfarfodydd Cwlwm: 1. Cyflwynwyd cais i gynllun grant y trydydd sector y Loteri Fawr, sy'n cynnwys Clybiau Plant Cymru, Mudiad Meithrin a Wales PPA. Bwriad y grant yw cyflogi Swyddog Cymorth Sefydliad Corfforedig Elusennol ar gyfer pob un o'r sefydliadau, i gynorthwyo'r aelodau drwy'r broses. Yn anffodus, bu'r cais hwn yn aflwyddiannus. 2. Mae partneriaid Cwlwm wedi cydweithio'n agos â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol ac wedi cael £42,500 o gyllid i gydlynu prosiect adnodd diagnostig er mwyn gosod gwaelodlin ar gyfer sgiliau Cymraeg ar draws y sector. 3. Cynhaliodd partneriaid Cwlwm drafodaethau ag Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo ynghylch y posibilrwydd o gydweithio a chyflwyno cais ar y cyd ar gyfer hyfforddiant Cwlwm. 4. Parhad gwasanaethau Cymraeg yn Nhorfaen. 5. Mae partneriaid Cwlwm wedi bod mewn trafodaethau â Chanolfan Peniarth (Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant) i gyflwyno tendr ar y

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
			cyd i greu rhaglen dysgu Cymraeg sy'n ymateb yn benodol i anghenion o ran hyfforddiant ymarferwyr chwarae a'r blynyddoedd cynnar. 6. City and Guilds/CBAC – potensial i gynorthwyo i ddatblygu unedau newydd yn dilyn newyddion ynghylch y tendr cymwysterau. Erbyn hyn mae pob partner wedi cwblhau'r gwaith o gynnig cymorth i ddarparwyr yng nghyswllt y Gymraeg.
Cydweithio i sefydlu gwasanaethau gofal plant a chwarae newydd	Bod pob plentyn a theulu yn elwa o wasanaethau mwy integredig, lleihau anghydraddoldeb a helpu i ddileu tlodi	Mae Cwlwm wedi ymrwymo i sefydlu gwasanaethau newydd bob blwyddyn. Gan ddefnyddio arbenigedd pob partner, mae Cwlwm wedi cydweithio i sefydlu gwasanaethau gofal plant a chwarae integredig newydd.	Sefydlwyd 188 o wasanaethau gofal plant a chwarae newydd. Roedd y rheiny wedi darparu 1613 o leoedd gofal plant ychwanegol. Mae Cwlwm yn ymrwymo o hyd i gefnogi lleoliadau newydd.
Cynorthwyo darparwyr gofal plant a chwarae i gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, gwella eu hansawdd a sicrhau ansawdd eu gwasanaeth	Bod plant a theuluoedd yn elwa o gael gwasanaeth sydd o'r safon uchaf posibl	Mae partneriaid Cwlwm yn darparu cymorth parhaus i ddarparwyr ynghylch cofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, ac maent wedi ymrwymo i hwyluso digwyddiadau hyfforddi/cyfarfodydd yn ymwneud â materion cofrestru. Mae partneriaid Cwlwm wedi datblygu rhaglen sicrhau ansawdd sy'n cynnwys gwybodaeth am 5 cynllun sicrhau ansawdd sydd ar gael i bob math o ddarparwyr gofal plant a chwarae. Mae partneriaid Cwlwm yn rhoi pwys mawr ar wella ansawdd, gan sicrhau cysondeb yn safon ac ansawdd gofal plant yng Nghymru. Mae'r holl gynlluniau'n cyd-fynd â fframwaith arfaethedig Llywodraeth Cymru. Mae'r rhaglen ar gael ar wefan Cwlwm.	Rhoddwyd cymorth i 138 o leoliadau sy'n bodoli eisoes gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru. Llwyddodd 31 o leoliadau sy'n bodoli eisoes i gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru. Rhoddwyd cymorth i 359 o leoliadau newydd gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, sef 259 yn fwy na'r targed. Llwyddodd 178 o leoliadau newydd i gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru. Llwyddodd 68 o ddarparwyr i sicrhau ansawdd eu gwasanaeth. Mae 19 o ddarparwyr yn gweithio tuag at gyflawni cynlluniau sicrhau ansawdd.
Cydweithio er mwyn gwella gofal plant a chyfleoedd chwarae i blant ag anghenion ychwanegol	Bod anghenion pob plentyn a'u teuluoedd, gan gynnwys plant anabl, yn cael eu diwallu	Mae partneriaid Cwlwm yn rheoli cynlluniau cyfeirio lleol er mwyn galluogi plant i gael mynediad i gymorth ychwanegol trwy leoedd a gynorthwyir a chymorth un i un. Fodd bynnag, mae'r gostyngiad yng nghyllid awdurdodau lleol yn cael effaith andwyol ar allu partneriaid Cwlwm i gydweithio er mwyn gwella gofal plant a chyfleoedd chwarae i blant ag anghenion ychwanegol yn benodol. Mae cynlluniau cyfeirio lleol yn lleihau, ac mae hynny'n cael effaith ar y cymorth y gall Cwlwm ei ddarparu i deuluoedd â phlant anabl.	Ar ôl colli cyllid gan nifer o awdurdodau lleol, gwelwyd gostyngiad yn nifer y cynlluniau a reolir yn lleol, felly oherwydd amgylchiadau y tu hwnt i'n rheolaeth nid oedd modd cyrraedd y targed hwn. Mae'r cynlluniau cyfeirio canlynol yn cael eu rheoli'n lleol ar hyn o bryd: Conwy, Merthyr Tudful, Ceredigion, Sir y Fflint (2), Gwynedd, Casnewydd (2). Llwyddwyd i gyrraedd y targedau lle'r oedd lefel y cyllid wedi aros yr un fath.

Amcan 2: Mae'r gweithlu Gofal Plant a Chwarae yn ennill y sgiliau, y wybodaeth a'r cymwysterau priodol er mwyn cynnig gwasanaethau o'r radd flaenaf i bob teulu

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
Cynnal gweithlu sydd â chymwysterau priodol, a datblygu ei sgiliau	Bod plant a theuluoedd yn elwa o wasanaethau a ddarperir gan weithlu hynod fedrus a chryf ei gymhelliant	Mae Cwlwm wedi parhau i weithio i sicrhau bod ganddo weithlu sydd â chymwysterau priodol, a gwelir hynny yn lefel uchel y cyflawniadau yn erbyn y targedau.	Roedd 303 o ymarferwyr wedi ennill cymwysterau gofal plant neu waith chwarae ar lefel 2 neu'n uwch. Mae hynny'n fwy na dwbl y targed. Mae 197 o ofalwyr plant neu nanis posibl wedi ennill achrediad CYPOP5. Mae hynny bron yn 4 gwaith y targed. Mae hynny wedi'i alluogi trwy ffynonellau cyllid eraill.
Gweithio mewn partneriaeth ag asiantaethau allweddol i hyrwyddo gyrfaoedd ym maes gofal plant	Bod rhieni yn cael cymorth i ddychwelyd i'r gwaith ac yn cael cymorth i ddod allan o dlodi	Mae Cwlwm yn gweithio mewn partneriaeth ag asiantaethau allweddol yn barhaus i hyrwyddo gofal plant fel gyrfa. Cynhaliwyd amrywiaeth o sesiynau gwybodaeth i ddarpar weithwyr er mwyn hyrwyddo gofal plant fel gyrfa. Roedd y sesiynau'n cynnwys y canlynol: sesiynau briffio wyneb yn wyneb, sesiynau briffio dros y ffôn, sesiynau dewisiadau gofal plant a gweminarau briffio i ofalwyr plant cyn-cofrestru. Mae Mudiad Meithrin wedi bod mewn trafodaethau â'r ysgolion canlynol yng Nghaerdydd: Ysgol Gyfun Glantaf, Ysgol Plasmawr ac Ysgol Bro Edern, ac mae'r 3 ysgol wedi cytuno i gynnig amrywiaeth o gyrsiau gofal plant i'w myfyrwyr. Mynychodd Mudiad Meithrin Ddiwrnod Agored yng Ngholeg Crosskeys lle hyrwyddwyd gyrfaoedd ym maes gofal plant. Yn ystod y digwyddiad hwn cynhaliodd Mudiad Meithrin weithdy ar y Cyfnod Sylfaen – 'Y Dosbarth Tu Allan'. Yn ystod taith Gŵyl Feithrin Dewin a Doti, mae cyfleoedd cyflogaeth a gyrfa mewn gofal plant wedi'u hyrwyddo'n eang. Mae stondinau hyrwyddo hefyd wedi'u gosod mewn digwyddiadau amrywiol, megis ffair swyddi Gwasanaeth	Mae 69 o sesiynau gwybodaeth wedi'u cynnal ar gyfer gweithwyr posibl, o gymharu â tharged o 27. Mae 47 o sesiynau ymwybyddiaeth i hyrwyddo gofal plant a chyfleoedd chwarae o safon wedi'u cynnal gyda staff o asiantaethau allweddol, o gymharu â tharged o 7.

		Gwybodaeth i Deuluoedd Sir y Fflint yng Nghei Connah, a gyda grŵp rhieni a phlant bach ym Mhowys. Mae holl bartneriaid Cwlwm yn parhau i hyrwyddo cyfleoedd o ran gofal plant a gwaith chwarae trwy gyfryngau cymdeithasol a llythyrau newyddion amrywiol. Mae sesiynau ymwybyddiaeth, i hyrwyddo gofal plant a chyfleoedd chwarae o safon, wedi'u cynnal yn rhan o'r canlynol: sesiwn ymwybyddiaeth o gynhwysiant digidol a ddarparwyd i dimau gofal plant awdurdodau lleol, cyfarfod a gynhaliwyd â thîm y blynyddoedd cynnar yng Nghonwy, cyfarfod a gynhaliwyd ag awdurdod lleol Torfaen a digwyddiad a gynhaliwyd yng ngholeg Pen-y-bont ar Ogwr.	
Cydweithio'n agos â'r Cynghorau Sgiliau Sector megis Gofal Cymdeithasol Cymru a SkillsActive	Bod safonau, cymwysterau a dysgu yn sail i arferion proffesiynol	Mae holl bartneriaid Cwlwm yn mynychu rhwydwaith y gweithlu gofal plant a chwarae, a gynhelir gan Gofal Cymdeithasol Cymru, ac maent wedi parhau i gyfrannu at ddatblygu modiwlau'r cymwysterau newydd. Mae partneriaid Cwlwm wedi cynrychioli'r sector ym mhob cyfarfod, gan sicrhau bod anghenion y sector gofal plant a chwarae yn cael eu diwallu. Caiff partneriaid Cwlwm eu cynrychioli ar grwpiau eraill hefyd, gan gynnwys Grŵp Cynghori ynghylch Cymwysterau a Safonau Gofal Cymdeithasol Cymru ac amryw is-grwpiau (gweler gwybodaeth bellach dan amcan 6 isod).	Bu Clybiau Plant Cymru yn mynychu cyfarfodydd chwarterol y Cyngor Addysg a Hyfforddiant Gwaith Chwarae. Mae rhwydwaith y gweithlu gofal plant yn cwrdd yn chwarterol. Cynhaliwyd 7 o gyfarfodydd y Grŵp Cynghori ynghylch Cymwysterau a Safonau yn ystod 2017-18 a bu i gynrychiolwyr partneriaeth Cwlwm eu mynychu.
Datblygu a darparu rhaglen gydlynus o hyfforddiant Datblygiad Proffesiynol Parhaus	Bod y gweithlu gofal plant a chwarae yn gallu cael mynediad i ystod hyblyg a llawn o gyfleoedd o ran Datblygiad Proffesiynol Parhaus	Mae amrywiaeth eang o ddigwyddiadau hyfforddiant Datblygiad Proffesiynol Parhaus wedi'i gynnig i ddarparwyr, gan gynnwys digwyddiadau megis Ymwybyddiaeth Sylfaenol ynghylch Diogelu i Gymru Gyfan, Cymorth Cyntaf, Gweithdai Culture Zone, Gweithdai Adeiladu Cuddfan, Llond Gwlad o Gemau, Gweithdai gweithgareddau dŵr, Parth Natur, Dyletswydd Atal, Gweithdai Pwlïau ac ati, Gweithdy Hunanasesu Gwasanaeth rhan 2, hyfforddiant safoni, gweithdy adrodd stori, y cynnig gofal plant 30 awr, Safonau Serennog - yr allwedd i lwyddiant, Hwyl yn yr Haul (cwrs sy'n cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen), gweminar Ymwybyddiaeth o'r Cyfnod Sylfaen, gweithdy Chwarae i Ddysgu, gweithdai Cynllunio	Darparwyd 233 o ddigwyddiadau hyfforddiant Datblygiad Proffesiynol Parhaus. Mynychodd 2394 o ymarferwyr sesiynau Datblygiad Proffesiynol Parhaus. Cyflawnodd 1111 o ymarferwyr hyfforddiant Datblygiad Proffesiynol Parhaus ar-lein. Er na chafodd yr holl sesiynau hyn eu darparu trwy gyllid Cwlwm, mae'n enghraifft o'r gwerth ychwanegol y gall partneriaeth Cwlwm ei ddarparu.

		ar gyfer Dysgu, Ymlyniad a Dysgu Allweddol, Arweinyddiaeth a Rheoli.	
Datblygu a darparu cyrsiau hyfforddi a gweithdai Cymraeg i'r gweithlu gofal plant a chwarae	Bod plant yn elwa o gael mwy o gyfleoedd yn y Gymraeg yn eu lleoliad gofal plant	Mae amrywiaeth o weithdai'n ymwneud â gweithgareddau Cymraeg i blant wedi'u datblygu a'u darparu, sy'n cynnwys y canlynol: Amser stori a chân Ben a Betsan, stori helfa wyau, stori a chân Y Lindysyn Llwglyd, stori a chân Malwoden Araf (sy'n cynnwys sesiynau cardiau fflach a symud), Gweithdai Hwyl gyda'r Gymraeg, gweithgareddau Hwyl yn yr Haul (sy'n cynnwys enghreifftiau o weithgareddau hwyliog y gall staff eu cyflwyno i blant) – mae'r gweithgareddau hyn yn hybu sgiliau iaith plant wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored.	Cafodd 127 o weithdai'n ymwneud â gweithgareddau Cymraeg eu darparu i blant. Y targed oedd 13. Er na chafodd yr holl weithdai hyn eu darparu trwy gyllid Cwlwm, mae'n enghraifft o'r gwerth ychwanegol y gall partneriaeth Cwlwm ei ddarparu.

Amcan 3: Datblygu atebion arloesol ac ymarferol i wella gofal plant a chyfleoedd chwarae yng Nghymru

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
Cydweithio er mwyn sefydlu modelau arloesol o ddarparu gofal plant a chyfleoedd chwarae	Bod teuluoedd yng Nghymru yn elwa o allu cael mynediad i fodelau arloesol ac ymarferol sy'n ymateb i anghenion o ran gofal plant/chwarae	Mae partneriaid Cwlwm wedi cefnogi darparwyr i ymestyn eu darpariaeth i gynnig gofal cofleidiol, gofal ar ôl ysgol, yn ystod y gwyliau ac y tu allan i oriau arferol, e.e. ar ddydd Sadwrn, pan fo angen darpariaeth o'r fath. Mae darparwyr wedi ehangu eu gwasanaethau i gynnwys gwasanaethau megis gofal cofleidiol, clybiau cinio, clybiau brecwast, oriau agor estynedig, gwarchodwyr plant a chlybiau ar ôl ysgol neu glybiau gwyliau. Mae hynny'n cynnwys ardaloedd difreintiedig.	Cefnogwyd cyfanswm o 37 o ddarparwyr i ehangu eu gwasanaethau i gynnwys gofal cofleidiol. Cefnogwyd cyfanswm o 13 o ddarparwyr i ehangu eu darpariaeth mewn ardaloedd gwledig. Cefnogwyd 21 o ddarparwyr i ehangu eu darpariaeth mewn ardaloedd difreintiedig. Sefydlwyd 22 darpariaeth cyfrwng Cymraeg newydd. Rhagorwyd ar bob targed.

Amcan 4: Sicrhau bod y sector Gofal Plant a Chwarae yn cyfrannu at waith cynllunio strategol ar lefel leol a chenedlaethol yng Nghymru

Allbwn	Canlyniad	Cyflawniad	Canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1.4.17 – 31.3.18
Cynrychioli'r sector gofal plant a chwarae ar lefel Llywodraeth Cymru ac ar lefel leol	Bod gan y sector gofal plant a chwarae lais ym mhob mater perthnasol	Mae partneriaid Cwlwm wedi darparu adborth manwl ar gyfer adroddiadau Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant awdurdodau lleol, sydd wedi'u cyhoeddi er mwyn ymgynghori yn eu cylch: Wrecsam (x2), Castell-nedd Port Talbot, Gwynedd, Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Conwy, Pen-y-bont ar Ogwr, Ynys Môn, Torfaen, Blaenau Gwent, Caerffili, Caerdydd, Sir Gâr, Ceredigion, Sir Benfro, Rhondda Cynon Taf, Casnewydd, Sir Fynwy. Dyma enghreifftiau o'r adroddiadau a baratowyd gan bartneriaid Cwlwm: - Casglu gwybodaeth i Lywodraeth Cymru ynghylch y niferoedd sydd wedi cymryd rhan yn y rhaglen Cynnydd ar gyfer Llwyddiant. - Paratoi papur ynghylch effaith ardrethi busnes ar feithrinfeydd dydd yng Nghymru, a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru. - Darparu adborth manwl i awdurdodau lleol Gwynedd a Môn ynghylch y Cynnig Gofal Plant, ac i awdurdod lleol Castell-nedd Port Talbot ynghylch Cynllun Gweithredu yr Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant. Darparu gwybodaeth gan y sector i awdurdod lleol Ceredigion ar faterion yn ymwneud â gwastraff masnachol i ofalwyr plant, ac i awdurdod lleol Sir Gâr ar Gynlluniau Sgôr Hylendid Bwyd i ofalwyr plant. - Anfon holiadur bodlonrwydd blynyddol at bob aelod. - Cynnal ymarfer mapio i fesur gallu lleoliadau i ddarparu'r Cynnig Gofal Plant, Cynlluniau Hylendid Bwyd i Gylchoedd Meithrin, ac adborth manwl ynghylch cynlluniau gweithredu'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant a'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. - Adroddiad ynghylch y lleihad yn nifer y gofalwyr plant sydd ar gael.	Lluniwyd 43 o adroddiadau data ynghylch gwybodaeth am y sector, o gymharu â'r targed o 6.
Cyfrannu at ymgynghoriadau ynghylch y sector	Bod darparwyr gofal plant a theuluoedd, yn enwedig y sawl sy'n	Mae partneriaid Cwlwm wedi cyfrannu ymatebion ar y cyd i'r ymgynghoriadau canlynol: - Y Cynnig Gofal Plant 30 awr	Mae partneriaid Cwlwm wedi cyfrannu cyfanswm o 5 ymateb ar y cyd i ymgynghoriadau.

gofal plant a chwarae ar lefel leol ac ar lefel Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU	byw mewn tlodi, yn elwa o strategaeth gofal plant a chwarae gadarn ac arloesol	- Y rhaglen Bwyd a Hwyl (SHEP) - Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant Sir Ddinbych - Diploma cymhwyster L2 ym maes Dysgu a Datblygiad Plant. Mae'r ymatebion unigol a luniwyd gan bartneriaid Cwlwm yn cynnwys cyfraniadau i'r ymgynghoriadau canlynol: - Arweiniad ynghylch ymdrin ag achosion unigol i warchod plant ac oedolion sydd mewn perygl. - Diwygio Llywodraeth Leol: Cadernid ac Adnewyddiad - Ymateb i Ysgrifennydd y Cabinet ynghylch hylendid bwyd - Adolygiad o S4C – Yr Adran Materion Digidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon - Digwyddiadau ymgynghori ar y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol, ac ymateb Cynghrair Anghenion Ychwanegol y Trydydd Sector i Gam 2 y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol - Adborth y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd ynghylch cynigion i newid Arolygiaeth Gofal Cymru - Rhyddhad Ardrethi Busnes - Papur gwyn y Gymraeg - Cynnig i ddileu amddiffyniad cosb resymol	Mae partneriaid Cwlwm wedi cyflwyno 30 o ymatebion unigol ac wedi'u rhannu â phartneriaid.

Nod 1: Bod yn bartner allweddol i Lywodraeth Cymru yn ystod cyfnod peilot cyntaf y Cynnig Gofal Plant trwy fod yn ffynhonnell wybodaeth, yn gyfaill beirniadol, yn bont i ddarparwyr a lleoliadau yn y sector, ac yn asiant pwysig i awdurdodau lleol a Chymdeithas Cynrychiolwyr Partneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant Cymru Gyfan (AWARE), trwy gyfarfod a thrafod â'r sector a'i gynrychioli.

Allbwn	Cyflawniad
Cynnal 5 o gymorthfeydd gyda chynrychiolwyr yr holl ddarparwyr ar draws y sector gofal plant (cyfanswm o 125 o gyfranogwyr) ar y cyd ag AWARE.	Cafodd y digwyddiadau a drefnwyd eu gohirio. Dyma un o flaenoriaethau Cwlwm ar gyfer 2018-19, ar y cyd â Llywodraeth Cymru ac AWARE.
Cydweithio â Llywodraeth Cymru ac AWARE i ddatblygu cyfres o ddeunyddiau sy'n cynnig arweiniad ynghylch y Cynnig Gofal Plant.	Yn dilyn cyfarfod Llywodraeth Cymru â phartneriaid Cwlwm ar 14/2/18, a gan fod y Cynnig Gofal Plant yn flaenoriaeth ar gyfer 2018-19, bydd partneriaid Cwlwm yn datblygu ac yn hyrwyddo cyfres o ganllawiau mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru ynghylch y Cynnig Gofal Plant. Mae partneriaid Cwlwm wedi ysgrifennu sawl blog ar y Cynnig Gofal Plant ac wedi'u rhannu ar gyfryngau cymdeithasol.

	Cynhaliwyd cyfarfod rhanddeiliaid a sesiwn benodol ynghylch Bil y Cynnig Gofal Plant ar 14/3/18 a fynychwyd gan bob un o bartneriaid Cwlwm. Yn ogystal, rhoddodd PACEY Cymru dystiolaeth i Lywodraeth Cymru yn rhan o'r Adolygiad Gateway o'r Cynnig Gofal Plant ar 27/2/18. Bu PACEY Cymru yn gofyn am arweiniad ac yn lobïo ynghylch newid y sefyllfa bresennol a fyddai'n galluogi gofalwyr plant cofrestredig i gael mynediad i gyllid y Cynnig Gofal Plant ar gyfer plant sy'n perthyn iddynt ond nad ydynt yn byw gyda nhw ac mae wedi rhannu gwybodaeth am y mater ar ein gwefan. Cynhaliwyd cyfarfod ar 7/2/18 gydag Owain Lloyd a'i dîm i drafod y mater ar ôl i PACEY Cymru anfon llythyr at y Gweinidog. Ers hynny, mae Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau y bydd modd i ofalwyr plant fanteisio ar y cynnig os byddant yn gofalu am blant sy'n perthyn iddynt. Mae'r gwaith hwn yn parhau.
Cydweithio â Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol i baratoi ar gyfer yr ail don o ardaloedd a fydd yn rhan o'r Cynnig Gofal Plant, ynghyd â'r canlynol:	Mynychodd partneriaid Cwlwm gyfarfod a gynhaliwyd gan Lywodraeth Cymru ynghylch Bil y Cynnig Gofal Plant a Grŵp Rhanddeiliaid y Cynnig Gofal Plant ym mis Mawrth. Cafwyd trafodaethau ynghylch prosesau Bil y Cynnig Gofal Plant, arian y Cynnig Gofal Plant a rhannu'r gwersi a ddysgwyd gan yr awdurdodau lleol cyntaf i weithredu'r cynnig.
Creu a rhannu llythyr newyddion llawn gwybodaeth trwy dudalen Facebook a chyfrif Twitter Cwlwm (yn ogystal â chyfryngau cymdeithasol y sefydliadau eu hunain), ebost (AWARE/Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd), a gwefannau, yn ogystal ag ymwneud yn weithredol ag ymgyrch ehangach Llywodraeth Cymru – #TrafodGofalPlant.	Mae pob blog a ysgrifennwyd wedi'u rhannu ar gyfryngau cymdeithasol ar draws pob sefydliad, gan gynnwys gwybodaeth i'r sector am yr ymgyrch Trafod Gofal Plant, a'r Cynnig Gofal Plant yng Nghymru.
Creu a rhannu blog misol ar y Cynnig Gofal Plant trwy dudalen Facebook a chyfrif Twitter Cwlwm (yn ogystal â chyfryngau cymdeithasol y sefydliadau eu hunain), ebost (AWARE/ Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd), a gwefannau, yn ogystal ag ymwneud yn weithredol ag ymgyrch ehangach Llywodraeth Cymru – Dweud eich Dweud ar Ofal Plant.	Cafodd blogiau Cwlwm ynghylch y Cynnig Gofal Plant eu rhannu drwy gyfryngau cymdeithasol, efwletinau a gwefan Cwlwm.

Nod 2: Ceisio datblygu gwell dealltwriaeth o'r dirwedd o ran cymorth busnes fel modd i adnabod bylchau a meysydd lle ceir dyblygu gwaith, archwilio ffyrdd o gydweithio yn y dyfodol a dulliau croesgyfeirio, i sicrhau bod darparwyr gofal plant ar draws Cymru yn gallu cael mynediad i wasanaeth cymorth busnes di-dor sy'n diwallu eu hanghenion ac yn bodloni eu disgwyliadau, a chael budd o'r gwasanaeth hwnnw.

Allbwn	Cyflawniad
Darparu cymorth i Lywodraeth Cymru, ar y cyd â Busnes Cymru ac AWARE, i ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r dirwedd o ran cymorth busnes. Bydd y gwaith yn cynnwys digwyddiadau busnes ac adborth parhaus ynghylch adnabod bylchau a dyblygu gwaith ac ystyried gwelliannau y gellid eu gwneud er mwyn darparu gwasanaeth cymorth cydweithredol i'r sector.	Mae'r gwaith hwn yn waith parhaus ac mae'n ffurfio rhan o dargedau Cwlwm ar gyfer 2018-19. Cymerodd partneriaid Cwlwm ran mewn digwyddiadau rhwydweithio gyda Busnes Cymru ac AWARE. Mynychodd Busnes Cymru un o gyfarfodydd Cwlwm.

Nod 3: Cyfrannu at Strategaeth #Cymraeg2050, er mwyn gwella sgiliau'r gweithlu ar draws y sector, gwella'r ddarpariaeth Gymraeg a symud staff ar hyd y continwwm iaith (ni waeth beth fo iaith y ddarpariaeth)

Allbwn	Cyflawniad
Argymell hyfforddiant a dulliau cyflwyno priodol yng nghyswllt hyfforddiant Cymraeg a hyfforddiant trwy gyfrwng y Gymraeg i ymarferwyr.	Parhaodd partneriaid Cwlwm i hyrwyddo a chefnogi Prosiect EDI. Rhannwyd gwybodaeth am Brosiect EDI gydag aelodau drwy gyfryngau cymdeithasol a llythyrau newyddion a thrwy wahodd tîm y prosiect i gyfarfodydd rhwydweithio a digwyddiadau i aelodau. Mae Prosiect EDI wedi parhau i gysylltu ag ymarferwyr ar draws y sector i'w hannog i gymryd rhan yn yr adnodd diagnostig. Mae'r holl bartneriaid wedi cwrdd â Cefin Campbell i drafod pa gyrsiau Cymraeg a chymorth y mae eu hangen, a bydd y gwaith hwn yn parhau i gam 2 unwaith y bydd y gyfres o gyrsiau hyfforddi ar gael.
Mapio'r adnoddau Cymraeg sydd ar gael ar hyn o bryd drwy bartneriaid Cwlwm ac eraill, a chyfeirio at yr adnoddau hyn/darparu dolenni cyswllt â nhw ar wefan Cwlwm gan gynnwys awdurdodau lleol a Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd.	Mae Mudiad Meithrin wedi mapio'r adnoddau Cymraeg sydd ar gael ar hyn o bryd, a chaiff y rhain eu hyrwyddo drwy ddolen gyswllt â Mudiad Meithrin ar wefan Cwlwm. Gall aelodau gael mynediad i adnoddau Cymraeg Mudiad Meithrin drwy'r fewnrwyd. Mae ffeithlenni Cymraeg yr NDNA ar gael yn rhad ac am ddim drwy wefan y Gymdeithas, ac mae dolen gyswllt â'r wefan honno ar wefan Cwlwm.
Cyhoeddi blog ar wefan Cwlwm, sy'n cyflwyno arferion da wrth ddefnyddio'r Gymraeg mewn 4 darpariaeth lle Saesneg yw'r prif gyfrwng, gan gynnwys dolenni cyswllt â phartneriaid Cwlwm,	Cyhoeddwyd blog Cwlwm ym mis Mawrth a chafodd ei rannu gydag aelodau trwy gyfrwng efwletin. Tynnodd partneriaid Cwlwm sylw at hyn drwy eu cyfrifon amrywiol ar gyfryngau cymdeithasol.

awdurdodau lleol a Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd.	
Ystyried sut y gall holl aelodau Cwlwm gyfrannu at gyflawni amcanion Cymraeg 2050 i ddatblygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y blynyddoedd cynnar a sicrhau bod plant ar draws y sector yn gallu datblygu eu sgiliau Cymraeg ymhellach.	Bu i holl bartneriaid Cwlwm baratoi ymateb byr ynghylch sut y gallant gyfrannu at nodau Cymraeg 2050.

Nod 4: Ceisio a sicrhau ffynonellau cyllid eraill sy'n ychwanegu gwerth at waith partneriaeth Cwlwm, yn ei gryfhau ac yn ei ehangu

Allbwn	Cyflawniad
Cefnogi'r gwaith 'Cymraeg Cynnar' y mae'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn ei wneud i ddatblygu darlun dibynadwy o sgiliau Cymraeg y sector a gallu'r sector i weithio trwy gyfrwng y Gymraeg, yn unol â'r papur trafod, a llunio argymhellion ynghylch sut y gellid defnyddio'r canfyddiadau hyn.	Mae gwaith Prosiect EDI wedi helpu i lunio'r gwaith 'Cymraeg Cynnar'. Yn dilyn hyn, cynigwyd yr argymhellion canlynol: 1: Dylid ystyried yr ystod eang o sgiliau Cymraeg a geir eisoes ymhlith y gweithlu gofal, blynyddoedd cynnar a chwarae, i ddatblygu ystod o gyrsiau wedi'u teilwra er mwyn symud unigolion ar hyd y continwwm iaith. 2: Datblygu cofrestr o gymwysterau sydd wedi'u mapio i gyd-fynd â lefelau Cymraeg i Oedolion cymdeithas ALTE, er mwyn galluogi unigolion i adnabod lefel eu cymhwyster presennol. 3: Sicrhau bod cyrsiau Cymraeg Gwaith a gaiff eu datblygu ar gyfer y sector gofal, blynyddoedd cynnar a chwarae yn cynnwys elfennau i ddatblygu a chynyddu hyder unigolion i ddefnyddio eu Cymraeg. 4: Yn ogystal â datblygu sgiliau Cymraeg ar gyfer gweithgareddau a sefyllfaoedd lle defnyddir patrymau ac ymadroddion rheolaidd, dylid ystyried yr angen i ddatblygu'r iaith sy'n cyd-fynd â gweithgareddau penagored sy'n rhan o waith y sector yn rheolaidd. 5: Datblygu hyder y gweithlu i ganu yn Gymraeg, trwy gyflwyno ystod eang o ganeuon y gellid eu defnyddio'n rheolaidd yn y gwaith yn rhan o'r cyrsiau Cymraeg Gwaith ar gyfer y sector. 6: Cynnwys elfennau sy'n datblygu hyder unigolion i ddefnyddio'r Gymraeg gydag oedolion, yn rhan o'r cyrsiau Cymraeg Gwaith ar gyfer y sector. 7: Cyflwyno'r cyrsiau Cymraeg Gwaith i'r sector mewn lleoliadau sy'n adlewyrchu natur lleoliadau gwaith y sector. 8: Cydweithio â'r sefydliadau ymbarél ac eraill i hybu ac annog y gweithlu i ymgymryd â chyrsiau Cymraeg Gwaith.
Ehangu'r defnydd o becyn digidol Cymunedau Digidol Cymru, a chyflwyno astudiaeth achos ar y defnydd o'r pecyn hwnnw i sicrhau benthyciad pellach.	Mae gan holl aelodau Cwlwm fynediad i becyn digidol Cymunedau Digidol Cymru. Mae'r holl bartneriaid yn defnyddio'r pecyn ar gyfer gwahanol ddigwyddiadau a gweithgareddau pan fo angen. Rydym yn parhau i ddefnyddio'r pecyn, ac mae'n enghraifft o'r gwerth ychwanegol y gall Cwlwm ei gynnig. Mae gwaith gyda'r pecyn hefyd yn gysylltiedig â ffynonellau cyllid eraill. Mae PACEY Cymru wedi llunio dwy astudiaeth achos, ac mae NDNA Cymru wedi llunio un astudiaeth achos.

Nod 5: Sicrhau y rhoddir mewnbwn arbenigol i feysydd y Blynyddoedd Cynnar, Gofal Plant a Gwaith Chwarae, wrth i'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg fynd drwy brosesau democrataidd Llywodraeth Cymru.

Allbwn	Cyflawniad
Cydlynu a chynrychioli'r sector mewn fforymau cenedlaethol, rhanbarthol a sirol perthnasol, er mwyn datblygu arferion sy'n gysylltiedig â'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg.	Mynychodd Charlie Thomas, Pennaeth Trawsnewid Anghenion Dysgu Ychwanegol, a Tim Snell, Rheolwr Rhaglen Ddeddfwriaethol Anghenion Dysgu Ychwanegol Llywodraeth Cymru, gyfarfod Cwlwm gan roi'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r broses y bwriedir ei defnyddio yn y dyfodol. Mae'r Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol yn flaenoriaeth i bartneriaid Cwlwm yn 2018-19, a bydd Cwlwm yn parhau i weithio gyda chynrychiolwyr Llywodraeth Cymru.
Gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddarparu cyngor a mewnbwn i'r broses o ddatblygu deunyddiau ac adnoddau i godi ymwybyddiaeth ynghylch y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg a'i oblygiadau ar gyfer y sector nas cynhelir.	Cafodd gwybodaeth am y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg ei rhannu ag aelodau trwy gyfrwng efwletin. Mynychodd Charlie Thomas, Pennaeth Trawsnewid Anghenion Dysgu Ychwanegol, gyfarfod Cwlwm ar 23.1.18 i drafod sut i geisio cyrraedd pob targed mewn perthynas â'r nod hwn. Mae partneriaid Cwlwm wedi mapio'r cymorth sy'n bodoli eisoes yng nghyswllt Anghenion Dysgu Ychwanegol ar draws Cymru a'r adnoddau sydd ar gael. Byddwn yn cydweithio'n agos â Charlie Thomas i godi ymwybyddiaeth o'r Bil a'i oblygiadau dros y misoedd nesaf. Bydd cynrychiolydd o Wales PPA a Mudiad Meithrin yn mynychu'r cyfarfodydd ynghylch Anghenion Dysgu Ychwanegol ar ran Cwlwm.
Gwneud gwaith mapio ynghylch y ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol ar draws y sector, i gynnwys dadansoddiad o broblemau, y rhwystrau sy'n wynebu darparwyr gofal plant a dadansoddiad o'r adnoddau cymorth sydd ar gael ar hyn o bryd.	Mae partneriaid Cwlwm wedi anfon at Lywodraeth Cymru ymarfer mapio Anghenion Dysgu Ychwanegol, sy'n amlinellu'r cymorth a'r cynlluniau cyfeirio sy'n bodoli ar gyfer y Blynyddoedd Cynnar ar draws Cymru. Caiff y ddogfen hon ei hadolygu'n flynyddol.

Nod 6: Cefnogi'r broses o ddatblygu gwaith sy'n gysylltiedig â gweithlu'r Blynyddoedd Cynnar, Gofal Plant a Chwarae yng Nghymru

Allbwn	Cyflawniad
Cynrychioli'r sector er mwyn cefnogi'r broses o ddatblygu a chyflwyno cyfres o gymwysterau newydd ar gyfer gweithlu'r blynyddoedd cynnar a gofal plant.	Mae partneriaid Cwlwm wedi ymwneud cryn dipyn â'r gyfres newydd o gymwysterau. Cafwyd adborth parhaus ynghylch y cynnwys a ddatblygwyd, awgrymiadau ar gyfer gwella cymwysterau Gofal Plant, Dysgu, Datblygiad a Chwarae ar L2, L3, L4 a L5 ynghyd â sylwadau ynghylch cynnwys unedau craidd ac unedau dewisol. Cyflwynwyd yr adborth, yr awgrymiadau a'r sylwadau hynny trwy weithio gyda Gofal Cymdeithasol Cymru trwy gyfarfodydd y Grŵp Cynghori ynghylch Cymwysterau a Safonau a thrwy anfon negeseuon ebost at Rwydwaith y Blynyddoedd Cynnar.

	Roedd PACEY Cymru wedi cynrychioli gwarchodwyr plant mewn cyfarfod â Gofal Cymdeithasol Cymru a Llywodraeth Cymru, a oedd yn ystyried llwybrau tuag at y cymwysterau newydd i warchodwyr plant, ac mae'r gwaith hwn yn parhau. Mae gwaith wedi'i wneud gyda Gofal Cymdeithasol Cymru i ddatblygu llyfrau gwaith ar gyfer Fframwaith Sefydlu newydd ar gyfer staff gofal plant a'r blynyddoedd cynnar, a fydd â chysylltiad agos â'r cymwysterau newydd. Mae arbenigedd partneriaid Cwlwm wedi bod yn amhrisiadwy yn y maes hwn ac mae staff Gofal Cymdeithasol Cymru wedi cyfeirio at hynny. Yn ogystal, mae cryfder partneriaid Cwlwm yn cael ei ddefnyddio i rannu ein barn am yr angen i gynnwys 'chwarae' yn y cymwysterau newydd, ac mae gwaith yn parhau yn y maes hwn wrth i lythyr ymateb ar y cyd gael ei lunio.
Datblygu adran hyfforddi ar wefan Cwlwm sy'n cynnwys gwybodaeth am y newidiadau i gymwysterau	Mae'r cymwysterau'n dal i gael eu hadolygu.
Datblygu adran hyfforddi ar wefan Cwlwm, sy'n cynnwys dolenni cyswllt â gwybodaeth am y newidiadau i'r cymwysterau ac â gwefannau partneriaid Cwlwm, awdurdodau lleol a Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd.	Mae'r cymwysterau'n dal i gael eu hadolygu. Ceir dolen gyswllt â chynlluniwr hyfforddiant NDNA Cymru ar wefan Cwlwm.
Hyrwyddo'r Rhaglen Prentisiaethau ymysg y sector gofal plant, a chymell pobl i ymgymryd â phrentisiaethau.	Mae ymarferwyr wedi dilyn cymhwyster Diploma Lefel 3 mewn Gofal Plant, Dysgu, Datblygiad a Chwarae, a chymhwyster Diploma Lefel 3 mewn Chwarae. Caiff y Rhaglen Brentisiaethau ei hyrwyddo'n ddyddiol gan y Prif Swyddogion Datblygu Busnes a'r Swyddogion Hyfforddiant sy'n gweithio gyda'r lleoliadau. Bu partneriaid Cwlwm yn hysbysebu'r Rhaglen Brentisiaethau drwy anfon negeseuon ebost at eu haelodau, drwy eu cyfryngau cymdeithasol a thrwy eu gwefannau. Mae partneriaeth barhaus gydag Educ8 yn cefnogi mynediad i gymwysterau drwy'r rhaglen brentisiaethau – i bobl ifanc 24-28 oed a'r sawl sydd dros 50 oed.

Nod 7: Cyfrannu at ffrydiau gwaith Arolygiaeth Gofal Cymru i sicrhau bod arbenigedd yn cael ei rannu er mwyn galluogi cynrychiolaeth a chyfranogiad

Allbwn	**Cyflawniad**
Darparu'r adborth a gasglwyd a chefnogi'r broses o roi prawf pellach ar wasanaethau ar-lein Arolygiaeth Gofal Cymru, gan gynnwys symud tuag at gofrestru ar-lein ar gyfer lleoliadau gofal plant a chwarae newydd.	Mae Cwlwm yn parhau i gynrychioli'r sector mewn trafodaethau ag Arolygiaeth Gofal Cymru. Trafodwyd ag Arolygiaeth Gofal Cymru broblemau parhaus yn ymwneud â chofrestru ar-lein a gwasanaethau, y mae angen eglurder a chysondeb yn eu cylch. Mae cyfarfodydd pellach wedi'u trefnu ar gyfer 2018-19.

Gweithio gydag Arolygiaeth Gofal Cymru i ddatblygu dogfen Cwestiynau Cyffredin i gefnogi newidiadau i'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn 2018, be bai'r angen yn codi.	Mae'r amserlen wedi newid ar gyfer y gwaith ymgysylltu a gynlluniwyd oherwydd newidiadau mewnol Arolygiaeth Gofal Cymru. Cyfarfu cynrychiolwyr Cwlwm â Kevin Barker, Pennaeth Arolygu Gofal Plant a Chwarae gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, ar 26/3/18 i drafod anghysondebau a gwallau yn y wybodaeth a ddarparwyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru yn ymwneud â newidiadau i'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd sy'n effeithio ar warchodwyr plant a darparwyr ar draws Cymru.

Nod 8: Cefnogi adolygiad Llywodraeth Cymru o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol

Allbwn	**Cyflawniad**
Ymgysylltu â darparwyr gofal plant a chwarae i helpu i gyfrannu at yr adolygiad o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol, mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru.	Mae adolygu'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol yn flaenoriaeth i bartneriaid Cwlwm yn 2018-19. Rydym yn disgwyl gwybodaeth gan Lywodraeth Cymru ynghylch sut y bydd yr adolygiad yn mynd rhagddo.

• Uchafbwyntiau'r prosiect

Roedd chwe mis cyntaf y flwyddyn yn ddiwedd tair blynedd gyntaf y Grant Cyflawni Plant a Theuluoedd, ac roedd y chwe mis dilynol, hyd at 31.3.18, yn estyniad o chwe mis a oedd â chynllun busnes a thargedau newydd. Mae'r adroddiad blynyddol yn seiliedig ar y ddau gyfnod hyn, sy'n egluro'r newid ffocws hanner ffordd drwy'r flwyddyn. Er mwyn cynorthwyo Llywodraeth Cymru i gyflawni ei blaenoriaethau o ran darpariaeth yn y sector Gofal Plant a Gwaith Chwarae yn y Blynyddoedd Cynnar yn 2017/2018, sicrhaodd partneriaid Cwlwm bod y targedau newydd yn adlewyrchu'r cynlluniau canlynol ac yn canolbwyntio arnynt:

- Y Cynnig Gofal Plant 30 awr
- Cymraeg #2050
- Datblygu a hyfforddi'r gweithlu
- Cymorth busnes

Mae'r strwythur cydweithredol a ddatblygwyd rhwng y partneriaid yn parhau'n gryf, ac mae'r cyfarfodydd misol yn parhau i feithrin y berthynas waith lawn ymddiriedaeth rhwng y partneriaid. Mae holl bartneriaid Cwlwm yn parchu gwybodaeth ac arbenigedd ei gilydd, ac mae hynny wedi'u galluogi i fynd i'r afael â phroblemau yn y sector gofal plant a chwarae mewn modd proffesiynol, effeithlon ac effeithiol. Mae cydweithio wedi arwain at roi mwy o lais i Cwlwm yn y sector gofal plant.

Mynychodd partneriaid Cwlwm gyfarfod AWARE ar 28.9.17 lle cafwyd ymateb cadarnhaol i gyflwyniad Cwlwm ynghylch 'Blaengynllunio'. Roedd y cyflwyniad yn rhoi syniad o gynlluniau Cwlwm ar gyfer y 6 mis nesaf, yn ogystal ag esbonio nodau ac amcanion unigol yr holl sefydliadau ar gyfer yr un cyfnod. Roedd y cyfarfod hefyd yn gyfle i bartneriaid Cwlwm esbonio strwythur ariannu'r Grant Cyflawni Plant a Theuluoedd a'r modd y caiff ei rannu ymysg partneriaid Cwlwm.

Mae partneriaid Cwlwm wedi cydweithio'n agos â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, a bu'r gwaith o ddatblygu adnodd ar-lein i ddarparu gwaelodlin ar gyfer sgiliau Cymraeg gweithlu'r blynyddoedd cynnar a chwarae, sef Prosiect EDI, yn llwyddiant. Bu partneriaid Cwlwm yn helpu i ddewis sampl o'u gweithlu er mwyn gallu cynnal yr holiadur rhagarweiniol syml cychwynnol. Mae oedi wrth ddatblygu'r adnodd diagnostig ar-lein wedi golygu nad oedd ail ran y prosiect wedi dechrau tan fis Ebrill 2018, a bydd hynny'n galluogi cyfranwyr i gwblhau cwisiau a fydd yn rhoi prawf ar eu sgiliau darllen, gwrando, siarad ac ysgrifennu. Mae'r gwaith y mae partneriaid Cwlwm wedi'i gyfrannu i'r prosiect hwn wedi golygu bod y data a gasglwyd hyd yn hyn wedi helpu i lunio cyfres newydd o gyrsiau iaith sydd i'w datblygu, a fydd yn mynd i'r afael ag anghenion penodol y gweithlu o ran cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen a'r 'cynnig gweithredol' yn y sector gofal plant a gwaith chwarae a gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer 2050.

Yn ystod y flwyddyn flaenorol mae partneriaid Cwlwm wedi bod yn rhagweithiol, ac mae hynny wedi dod i'r amlwg unwaith yn rhagor wrth i Cwlwm lwyddo i gyrraedd y rhan fwyaf o'i dargedau a rhagori ar rai ohonynt. Mae partneriaid Cwlwm yn dal wedi ymrwymo i'w dull gweithredu i gynorthwyo darparwyr i wireddu eu nod o ddatblygu, gwella ac ehangu'r dewis o ddarpariaeth sydd ar gael, er mwyn sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i blant a theuluoedd ar draws Cymru.

Mae cydweithio â Llywodraeth Cymru i ddarparu cyngor a mewnbwn i'r broses o ddatblygu deunyddiau ac adnoddau sy'n codi ymwybyddiaeth o'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol, a goblygiadau'r Bil i'r sector nas gynhelir, wedi bod yn bwysig iawn.

Heriau a phryderon

Mae cyllid ar gyfer cynlluniau atgyfeirio wedi'i dynnu'n ôl gan nifer o awdurdodau lleol; nid yw'r cyfle i dendro am waith wedi bod ar gael wrth i fwyfwy o gynlluniau atgyfeirio gael eu darparu'n fewnol. Mae hyn yn bryder mawr i bartneriaid Cwlwm, gan ei fod yn golygu y gallai plant ag anghenion ychwanegol beidio â chael mynediad i'r un gofal plant a chyfleoedd chwarae ag y maent yn eu haeddu. Codwyd y pryderon hyn â Llywodraeth Cymru, ac ar gais y Llywodraeth mae partneriaid Cwlwm wedi ymgymryd ag ymarfer mapio er mwyn gallu amlygu ymhellach wybodaeth allweddol ynghylch cyllid awdurdodau lleol, a rhannu a thrafod y wybodaeth honno.

Mae partneriaid Cwlwm wedi sylwi bod cynnydd i'w wneud o hyd o ran sicrhau bod awdurdodau lleol yn deall rôl Cwlwm mewn perthynas â dyrannu cyllid a sut y caiff arian Cwlwm ei wario. Mae partneriaid Cwlwm wedi ymrwymo i greu cydberthynas waith agosach gydag awdurdodau lleol, a byddant yn sicrhau eu bod yn cwrdd â chynrychiolwyr AWARE yn rheolaidd hefyd, er mwyn gwneud yn siŵr eu bod yn parhau i rannu canlyniadau arolygon/cynlluniau gweithredu perthnasol ac yn parhau i symud ymlaen, gan lunio llythyr newyddion chwarterol yn amlinellu gwaith a chyflawniadau Cwlwm hyd yn hyn.

Mae'r ymdrech i ddod o hyd i ffynonellau cyllid ychwanegol yn broses barhaus i bartneriaid Cwlwm, ac mae pob sefydliad yn rhannu gwybodaeth am gyfleoedd cyllido posibl yn rheolaidd. At ei gilydd, mae partneriaid Cwlwm yn pryderu bod lefel y cyllid gan awdurdodau lleol yn lleihau/dod i ben, a bydd hynny'n amlwg yn cael effaith ar y cyllid ychwanegol a geir i gefnogi'r sector gofal plant a chwarae.

Astudiaethau achos / blogiau

Darparwyd yr astudiaethau achos canlynol gan Cwlwm:

- **Astudiaeth achos NDNA Cymru ar gymunedau digidol Cymru**
- **Astudiaeth achos PACEY Cymru ar gynhwysiant digidol**
- **Astudiaeth achos PACEY Cymru ar ddarparu cymorth o safbwynt llythrennedd digidol**

Mae'r blogiau canlynol wedi'u paratoi gan Cwlwm ac wedi'u rhannu ag aelodau:

- **Barod ym 30 awr o ofal plant? #TrafodGofalPlant**
- **Y Cynnig Gofal Plant i Gymru**
- **Cefnogi Cyfnodau Pontio**
- **Cyllid y Cynnig Gofal Plant**
- **Y diweddaraf am y Cynnig Gofal Plant mewn ardaloedd peilot**

• Y cyfnod nesaf (1.4.2018 - 31.3.2019)

Yn ystod y tymor nesaf, mae partneriaid Cwlwm yn edrych ymlaen at ddysgu gwersi o'r adolygiad annibynnol gan Arad, ac maent wedi ymrwymo i gydweithio â Busnes Cymru ac AWARE.

Felly, bydd amcanion newydd Cwlwm yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Hyrwyddo'r Cynnig Gofal Plant
- Datblygu a hyfforddi'r gweithlu
- Darparu cymorth busnes
- Cyfrannu at waith sy'n gysylltiedig ag Arolygiaeth Gofal Cymru
- Cefnogi Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru)
- Adolygu'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol
- Cyfrannu at gyrraedd targedau 'Cymraeg 2050'

Caiff y canlynol eu creu o'r newydd:

- Cylch gorchwyl ar gyfer dull gweithredu Cwlwm
- Memorandwm cyd-ddealltwriaeth rhwng Cwlwm a Chymdeithas Cynrychiolwyr Partneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant Cymru Gyfan (AWARE)
- Strategaeth gyfathrebu